Voimaa vanhemmuudesta (ESR+)

thl

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

varha

TURKU

Euroopan unionin
osarahoittama

Riittävän vanhemmuuden tuki on investointi Suomen tulevaisuuteen

- Vanhemmuus kytkeytyy systeemisesti laajoihin, yhteiskunnallisiin kehityskaariin ja ilmiöihin.
- PISA 2025 -tulosten heikkeneminen liittyy osin koko yhteiskunnan muutokseen, jossa kodin ja koulun yhteistyöllä ja vanhemmuuden tuella on keskeinen rooli perustaitojen, kuten lukutaidon, vahvistamisessa.
- Digitalisaatio ja tekoälyn kehitys luovat vanhemmuudelle ja kasvatustehtävälle uudenlaisia haasteita ja tarpeita, joiden ratkaisuun vanhemmat toivovat yhteiskunnan ja yhteisöjen tukea.
- Suomalaiset vanhemmat kuuluvat kansainvälisen vertailun mukaan uupuneimpien joukkoon. Vanhemmat saattavat kokea yksinäisyyttä ja tukiverkkojen puutetta. Myös suomalaiset nuoret kokevat yksinäisyyttä.
- Vanhemmuuden tukeminen ei ole vain perhepolitiikkaa. Se on pitkän aikavälin investointi lasten ja nuorten hyvinvointiin, oppimiseen, osallisuuteen ja turvallisuuteen.

Havainnot vanhemmuuden tuen nykytilasta

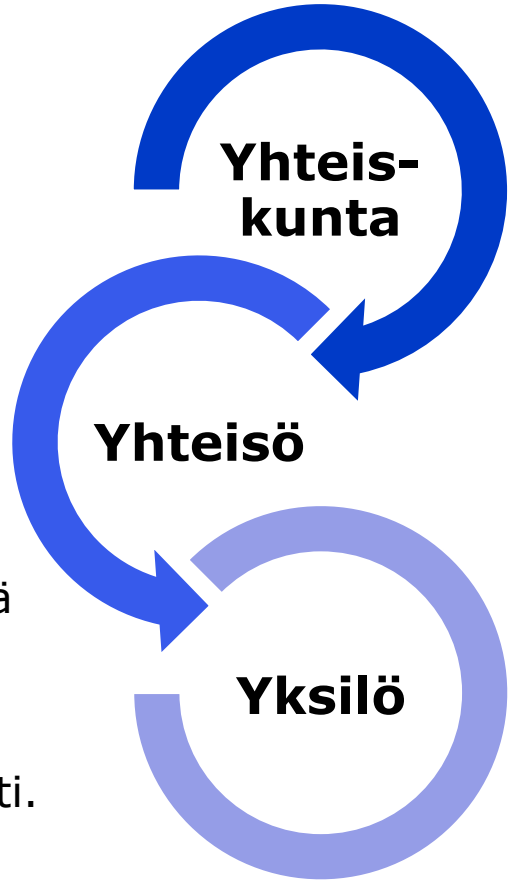
- Vanhemman voi olla vaikea tietää, mistä tukea saa: palveluita on paljon, mutta ne eivät muodosta perheelle selkeää kokonaisuutta. Myös kasvatus-, opetus- ja sote-alan ammattilaiset kaipaavat parempaa kokonaiskuvaa palveluverkosta voidakseen ohjata vanhempia oikea-aikaisesti.
- Suomalainen vanhemmuuden tuen kenttä on nykyisellään vahva varhaisissa ikävaiheissa ja todennetuissa ongelmissa (esim. lapsen kehityshäiriöt, vanhemman mielenterveysongelmat), mutta jättää selkeitä aukkoja ns. "tavallisen" vanhemmuuden tukemiseen, erityisesti lapsen kasvaessa.
- Opetushallituksen Koulutuspulssi-kyselyyn (2 586 vastaajaa, kevät 2026) vastanneet ammattilaiset nostivat esiin tarpeen yhteisille toimintamalleille ja viestinnälliselle osaamiselle kotien kanssa tehtävään yhteistyöhön.
- Vanhempien tulevaisuususkon vahvistamiseksi tarvitaan positiivisen vanhemmuuden viestejä kaikkialla yhteiskunnassa. Kun vanhemmuutta arvostetaan, sillä on vaikutusta myös vanhemmuutta toivoviin.

Muutos nykytilaan tarvitaan kaikilla tasoilla

Vanhempien tulee voida kokea riittävää ja myönteistä vanhemmuutta. Tähän tarvitaan perheille arjen tukea sote-palvelujen, varhaiskasvatuksen, koulun ja järjestöjen yhteisellä työllä.

Hankkeen tavoitteet kolmella tasolla:

- **Yhteiskunta**: Korostaa vanhemmuuden merkitystä lasten ja nuorten hyvinvointiin ja oppimiseen sekä nostaa riittävän hyvä vanhemmuus yhteiskunnalliseen keskusteluun.
- **Palvelut (yhteisö)**: Luoda riittävän vanhemmuuden kansallinen kehys. Vahvistaa ammattilaisten osaamista vanhemmuuden tukemisessa, kehittää johtamisen rakenteita ja edistää ekosysteemistä yhteistyötä hyvinvointialueiden ja kuntien välillä.
- **Vanhemmat (yksilö)**: Yhdistää palvelut vanhempien tarpeiden mukaisesti. Vahvistaa perheiden yhteisöllisyyttä ja vertaisuutta sekä luoda tiloja kohtaamiselle.

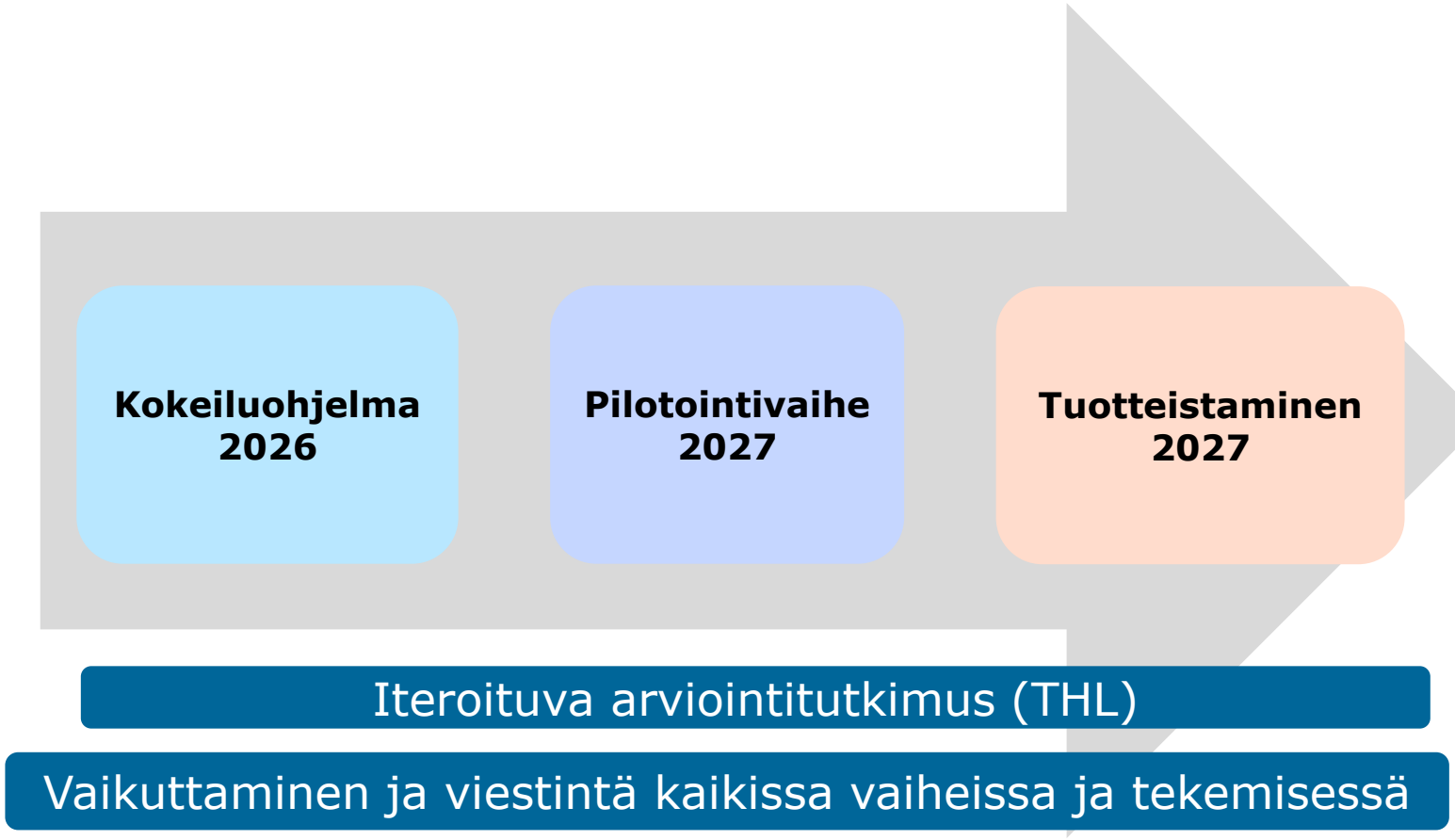

Suuntana riittävän vanhemmuuden tuen valtakunnallinen malli

- Voimaa vanhemmuudesta (2025–2027) on THL:n, Opetushallituksen, Turun kaupungin ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen toteuttama yhteishanke. Hankkeella on laaja sidosryhmäverkosto (n. 200 tahoa). Kehittämiskumppaneita ovat Väestöliitto, Marttaliitto, Vanhempainliitto, Hem och skola, MLL ja Soite.
- Rakennamme yhdessä vanhempien, kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa valtakunnallista mallia riittävän vanhemmuuden tueksi, joka auttaa suuntaamaan sitä, miten vanhemmuus ja vanhempien tarpeet ymmärretään, ja miten riittävään vanhemmuutta tulevaisuudessa tuetaan yli sektorirajojen.
- Kansallinen malli juurrutetaan tukemaan paikallisten palvelujen kykyä huomioida paremmin vanhempien tarpeet.
- Tuotetaan tietoon pohjautuen helposti lähestyttävää, yhdenvertaisuutta edistävää koulutusmateriaalia sosiaali-, terveys- ja sivistysalojen johdolle ja ammattilaisille.

Hankkeen suojelijana toimii tasavallan presidentin puoliso Suzanne Innes-Stubb.

Vaiheittainen toteutus 2026-2027

Pilotissa testataan ja kehitetään edelleen riittävän vanhemmuuden tuen mallia, jonka kehittäminen on käynnistynyt kokeiluohjelmassa keväällä 2026.

Mukana hyvinvointialue & kuntakombinaatioita. Lisäksi piloteissa hyödynnetään järjestöjen osaamista.

Kehittämisen ytimessä ovat vanhempien tarpeet, näkemykset ja osallisuus, jotta syntyvä malli palvelee aidosti perheitä ja vanhempia arjessa.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Lisätietoja

- Voimaa vanhemmuudesta (ESR+) | Opetushallitus
- Perheiden hyvinvointi on yhteiskunnan voimavara – vanhemmuuden tukea vahvistetaan valtakunnallisesti | Opetushallitus
- Opetushallituksen Koulutuspulssi: Kotien kanssa tehtävää yhteistyötä tulee kehittää | Opetushallitus
- PISA-tulokset vahvistavat suunnan: perustaitoihin, lukutaitoon ja hyvinvointiin panostettava | Opetushallitus
- Pilotointi | Innokylä
- Liity sidosryhmärekisteriin. Lähetämme säännöllisesti sähköpostitse uutiskirjeen ajankohtaisista asioista ja tulevista tapahtumista.

Sofia Hildén, erityisasiantuntija
sofia.hilden@oph.fi

Paula Tyrväinen, erityisasiantuntija
paula.tyrväinen@oph.fi